



Gildeskål
kommune

...Å eg veit meg eit land...

2019

Årsberetning



Foto: Frida Bringslimark

Innhold

1. Innledning	4
2. Internkontroll og budsjettoppfølging	4
3. Regnskapsresultat 2019	4
4. Økonomisk utvikling/analyse	5
4.1 Netto driftsresultat	5
4.2 Resultatgrad	6
4.3 Brutto driftsresultat	7
4.4 Utviklingen i avdrag knyttet til lånegjeld	9
4.5 Utvikling fond	10
4.6 Eksterne finanstransaksjoner	11
4.7 Finansforvaltning	12
4.7.1 Kommunens lånegjeld	12
4.7.2 Renter og avdrag	13
4.7.3 Netto lånegjeld i kroner pr innbygger	14
4.7.4 Plassering og avkastning av ledig likviditet	14
4.7.5 Likviditet	15
5 Budsjettvurderinger	16
5.1 Driftsregnskapet	16
5.1.1 Inntekter	16
5.1.2 Utgifter	18
5.1.3 Interne finanstransaksjoner/Avsetninger og bruk av avsetninger	18
5.2 Driftsresultat pr hovedansvarsområde	19
5.3 Investeringsregnskapet	22
6 Oppsummering av analysen	26
7. Likestilling	27
8. Personal og organisasjon	27
9. Sykefravær	28
10. Etisk standard	29

Tabeller

Tabell 1 Netto driftsresultat og balansekravet	5
Tabell 2 Utviklingen i resultatgrad fra 2010-2019 (netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter)	7
Tabell 3 Utvikling i brutto driftsresultat korrigert for bruk av bundne fond og disposisjonsfond.	8
Tabell 4 Betalte avdrag	9
Tabell 5 Disposisjonsfond i % av inntekt	10
Tabell 6 Lånegjeld	12
Tabell 7 Endring i ekstern lånegjeld	13
Tabell 8 Avkastning finansielle instrument	14
Tabell 9 Beholdning bank og renter	15
Tabell 10 Likviditetsgrad	16
Tabell 11 Salgs og leieinntekter	17
Tabell 12 Driftsresultat pr hovedansvarsområde	19
Tabell 13 Gebyrinntekter teknisk	20
Tabell 14 Gebyrinntekter VAR	21
Tabell 15 Heltid, deltid og kjønn	27
Tabell 16 Årsverk	27
Tabell 17 Sykefravær	28

Figurer

Figur 1 Netto driftsresultat	6
Figur 2 Resultatgrad	6
Figur 3 Brutto driftsresultat	8
Figur 4 Avdrag i prosent av driftsinntektene	9
Figur 5 Utviklingen i kommunes driftsfond 2013-2019	10
Figur 6 Utvikling i kommunes investeringsfond 2013-2019	11
Figur 7 Resultat eksterne finanstransaksjoner	11
Figur 8 Renter og avdrag	13
Figur 9 Netto lånegjeld i kroner pr innbygger	14

1. Innledning

Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger.

Årsberetningen avlegges i henhold til Kommunelovens § 48 og forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 10 der det blant annet heter:

”...Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett...”

2. Internkontroll og budsjettoppfølging

Den øverste ledergruppen har i 2019 bestått av rådmann, kommunalsjef teknisk, kommunalsjef helse og omsorg, og kommunalsjef oppvekst og kultur og kommunalsjef økonomi og administrasjon. Kommunalsjefene rapporterer månedlig til rådmannen om den økonomiske utviklingen. Større avvik i forhold til budsjett forklares og eventuelt forslag på løsning blir lagt frem. Rådmannen legger frem tertialrapporter pr. 30.4. og 30.8. til politisk behandling. Her orienteres om den økonomiske utviklingen og eventuelt behov for budsjettendringer knyttet til driften. Det rapporteres også på utviklingen av plassert kapital til forvaltning i markedet.

3. Regnskapsresultat 2019

Gildeskål kommunes driftsregnskap ble avsluttet med et regnskapsmessig resultat på kr 0. Brutto driftsresultat ble -20,5 mnok. Kommunens finansinntekter fratrukket finansutgiftene gir et overskudd på 12,2 mnok. Korrigert for avskrivninger på kr 16,3 mnok, gir dette et netto driftsresultat på 8 mnok. Etter bruk av tidligere års avsetninger og årets avsetninger (interne finanstransaksjoner), ender resultatet på kr. 0. Investeringsregnskapet er avsluttet med et resultat på kr. 0.

Resultatene totalt sett for 2019 viser at kommunen har en løpende drift som går med underskudd, men på grunn av inntektene fra finansmarkedet som i 2019 var på 26,9 mnok avsluttes regnskapet i balanse. Driftssituasjonen er forverret med omtrent 4 mnok sammenlignet med 2018 hvis vi korrigerer for inntekter fra havbruksfondet både i 2018 og 2019. Disposisjonsfondet er i løpet av 2019 redusert med 5 mnok og har nå en saldo på 30 mnok. Ubundet kapitalfond er redusert med 3 mnok og har en saldo på 229,4 mnok.

4. Økonomisk utvikling/analyse

Årsregnskap for 2019 viser et netto driftsresultat på 8 mnok. Kommunelovens krav (Kl. § 46 nr. 6) til driftsmessig balanse innebærer at budsjettert driftsresultatet **minst** skal dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger. For å kontrollere om kommunen har oppnådd det budsjetterte driftsresultat, bør resultatet først korrigeres for bruk av egenkapital som etter forutsetningene skal dekke driftsutgifter samt korrigeres for avsetning til bundet driftsfond. I tillegg bør det korrigeres for inndekking av tidligere års underskudd.

Dette illustreres i en analyse av netto driftsresultat som vises nedenfor.

	Regnskap 2019	Reg. budsjett 2019	Avvik
Netto driftsresultat	8 053 941	-3 779 000	11 832 941
			-
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	15 796 783	19 184 793	-3 388 010
Bruk av bundne fond	4 391 111	4 408 233	-17 122
Sum bruk av egenkapital	20 187 894	23 593 026	-3 405 132
			-
Overført til investeringsregnskapet	8 983 000	4 200 000	4 783 000
Dekning av tidligere års regnskapsmessig merforbruk	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	15 995 895	12 180 000	3 815 895
Avsatt til bundne fond	3 262 939	3 434 026	-171 087
Sum avsetninger	28 241 834	19 814 026	8 427 808
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0

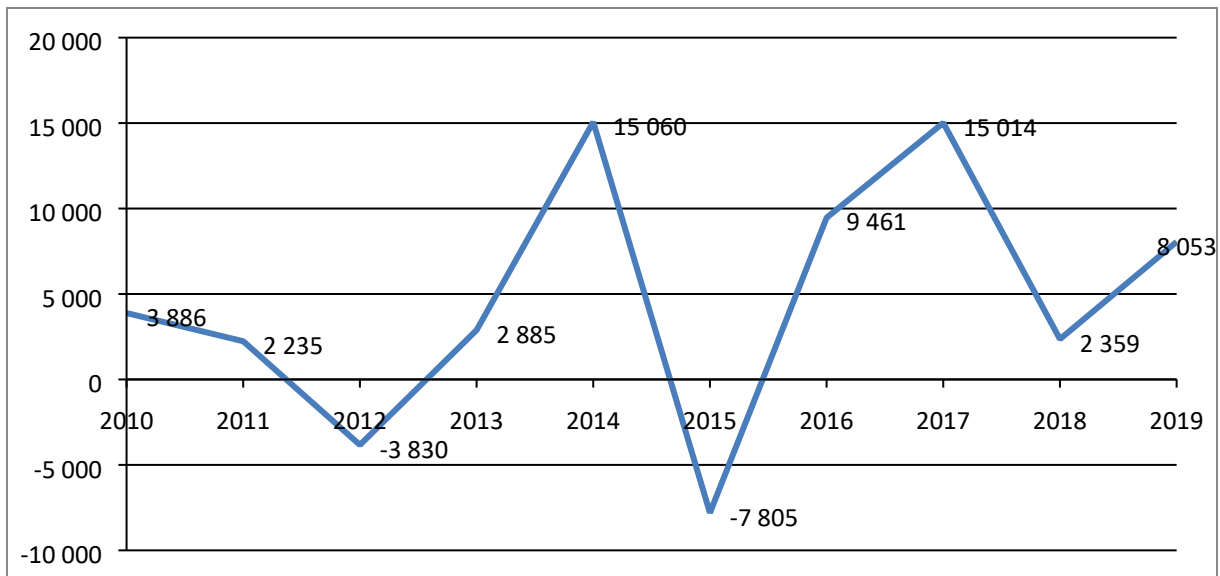
Tabell 1 Netto driftsresultat og balansekravet

Tabellen over viser er det et avvik mellom regnskapsført og budsjettert netto driftsresultat på 11,8 mnok før korrigerings for bruk av egenkapital og avsetning til fond. Etter korrigerings er regnskapsmessig mer/mindreforbruk kr 0.

4.1 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er et mål for kommunens økonomiske handlefrihet.

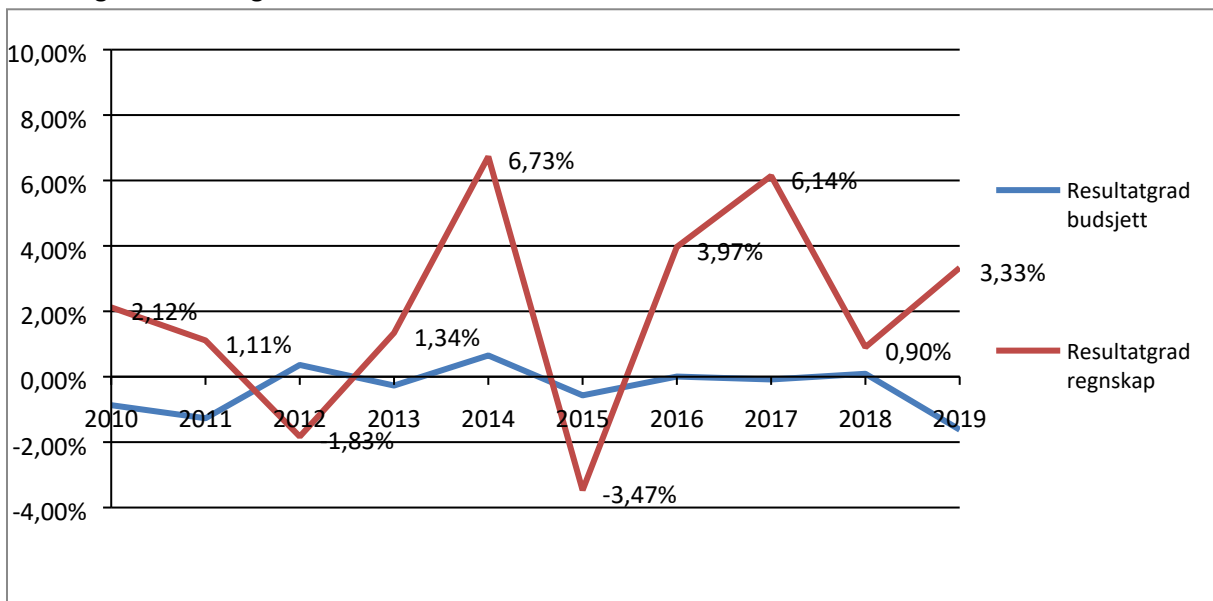
Som oversikten på neste side viser har det vært svingninger i kommunens netto driftsresultat de siste årene. Størst fall i netto driftsresultat er fra 2014 til 2015 hvor endringen er på 22,8 mnok. Fra 2015 til 2016 ble netto driftsresultat forbedret med 16,6 mnok og fra 2016 til 2017 økte det med ytterligere 5,5 mnok. I 2018 ble netto driftsresultat 2,36 mnok som er en nedgang på 12,7 mnok sammenlignet med 2017. I 2019 ble netto driftsresultat 8 mnok. Det er en økning i forhold til 2018 på 5,64 mnok. Variasjonen i netto driftsresultat har tidligere i hovedsak blitt forklart med gevinst og/eller tap på finansielle instrumenter, men fra 2018 - har det og vil trolig også framover - være variasjon i inntekter fra Havbruksfondet.



Figur 1 Netto driftsresultat

4.2 Resultatgrad

Et mye benyttet nøkkeltall for å vurdere kommunens økonomi er resultatgrad. Resultatgraden er netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Fylkesmannens råd er at kommunene bør bestrebe seg på å ha resultatgrad over tid på 1,75 % (3 % før 2013). Gildeskål kommune har også satt seg som mål å budsjettere med en resultatgrad på minimum 1,75 % for å ha en sunn økonomi. Ved å ha et positivt netto driftsresultat over tid vil kommunen være i stand til å etablere frie fondsmidler for å håndtere muligheter og ikke minst svingninger i kommunes utgiftsnivå. Grafen under viser utviklingen i resultatgrad fra 2010-2019.



Figur 2 Resultatgrad

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	-0,87	-1,27	0,36	-0,27	0,65	-0,57	0,005	-0,08	0,09	-1,62
Regnskap	2,12	1,11	-1,83	1,34	6,73	-3,47	3,97	6,14	0,9	3,33

Tabell 2 Utviklingen i resultatgrad fra 2010-2019 (netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter)

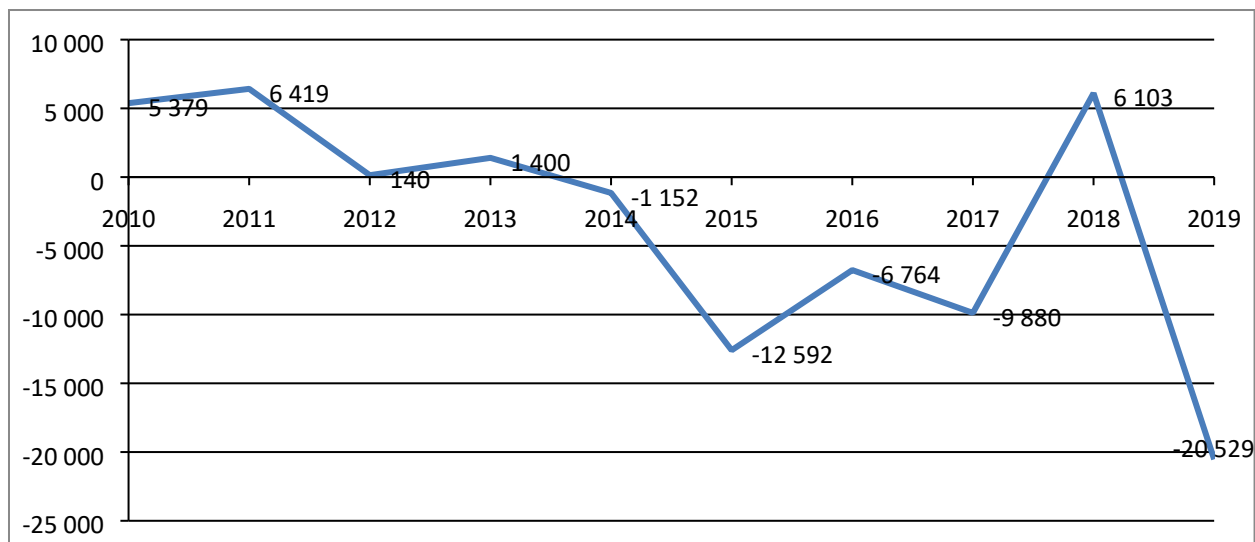
Som tabellene ovenfor viser har utviklingen i netto driftsresultat og kommunens handlefrihet variert stort fra år til år. Fra 2010 viser resultatgraden en gradvis nedgang og for 2012 er resultatgraden negativ. Kommunen hadde i 2012 et netto driftsresultat på – 3,8 mnok. Et negativt netto driftsresultat betyr at kommunen ikke klarer å dekke løpende utgifter med løpende inntekter, og den økonomiske handlefriheten er ikke tilstede.

For 2013 er resultatgraden igjen positiv, men ikke i det anbefalte nivå. Korrigert resultatgrad for 2013 var på 0,17 % (analyse av driftsresultat gjort i tabell 1 2013). I 2014 snur dette med en resultatgrad på 6,72. Årsaken for oppsvingen i 2014 var at finansinntektene ble over 9 mnok mer enn budsjettet og renteinntekter ble 1,3 mnok mer enn budsjettet. Dersom disse finansinntektene hadde blitt slik som budsjettet ville resultatgraden for 2014 vært på ca. 2 %. Dette er også en betydelig resultatforbedring fra 2013 selv om dette ville vært lavere enn anbefalt nivå. Uten finansinntektene fra 2014, men med finansinntekter på tilsvarende nivå som i 2013 ville netto driftsresultat vært negativt med nærmere 4 mnok og resultatgraden negativ på – 1,7 %. I 2015 ble resultatgraden igjen negativ med -3,47 % og netto driftsresultat ble -7,8 mnok. I 2015 ble det budsjettet med 18 mnok i avkastning på finansielle instrumenter. Faktisk avkastning ble 5,8 mnok, altså 12,2 mindre enn forventet. Dersom avkastningen ble som budsjettet ville netto driftsresultat vært 4,4 mnok og resultatgraden 1,95 %. I 2016 var resultatgraden igjen positiv med 3,97 % som er godt over anbefalt nivå. Den positive trenden øker i 2017 med en resultatgrad på 6,14 som nesten er på samme nivå som 2014 som var første hele år med avkastning på finansielle instrumenter som ble anskaffet etter salget av Sjøfossen-aksjene. På lik linje med 2014 og 2016 var 2017 et år der avkastningen ble betydelig høyere enn budsjettet. I 2018 ble resultatgraden på 0,9 %. Den lave resultatgraden skyldes i hovedsak høye driftsinntekter (havbruksfondet) og tap på finansielle instrumenter. I regulert budsjett var det i 2018 budsjettet med en resultatgrad på 0,09 % mens det i opprinnelig budsjett var 0,76. Resultatgraden var i 2018 under anbefalt nivå både i regnskap og budsjett. I 2019 ble resultatgraden 3,33 % som er godt over anbefalt nivå. Forskjellen fra året før er i hovedsak at driftsinntektene ble lavere i hovedsak som følge av lav utbetaling fra havbruksfondet og finansinntektene ble høye som følge av god avkastning på finansielle instrumenter.

Analysen av netto driftsresultat og resultatgraden viser at kommunen har inntekter som varierer svært fra år til år og det gir store utslag på nøkkeltallene. Det er ingen tvil om at kommunen er svært avhengig av at finansmarkedet gir en solid avkastning hvert år og at inntekter fra havbruksfondet fortsetter å komme for ikke å tære på oppsparte midler.

4.3 Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat viser resultatet av den ordinære driften inkludert avskrivninger på varige driftsmidler. Brutto driftsresultat gir et uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer over driftsbudsjettet samt evnen til å avsette midler til senere bruk. Figuren under viser utviklingen i brutto driftsresultat fra 2010-2019.



Figur 3 Brutto driftsresultat

Kommunen har fra 2010 hatt en vedvarende fallende trend i utviklingen av brutto driftsresultat. Dette indikerer at kommunen gradvis har svekket sin evne til å finansiere driften med driftsinntektene. I 2014 klarte ikke kommunen lenger å finansiere virksomhetenes driftsutgifter med driftsinntektene og trenden økte ytterligere i 2015. I 2016 ble brutto driftsresultat forbedret med 5,8 mnok i forhold til 2015 og uten avskrivninger ville resultatet vært +6,9 mnok. I 2017 ble brutto driftsresultat forverret med ytterligere 3,1 mnok i forhold til 2016. Uten avskrivninger ville resultatet vært +4,5 mnok. I 2018 ble brutto driftsresultat 6,1 mnok. Det er en forbedring i forhold til 2017 på 16 mnok. Uten inntekten fra havbruksfondet på 27,1 mnok ville brutto driftsresultat vært -21 mnok. I 2019 ble brutto driftsresultat -20,5 mnok. Det er en nedgang på 26,6 mnok sammenlignet med 2018. I 2019 var inntektene fra havbruksfondet 5,8 mnok. Brutto driftsresultat ville derfor vært -26,3 mnok med korrigeringer for havbruksfondet.

	Regnskap 2019	Korrigert budsjett 2019	Regnskap 2018
Driftsinntekter	242 154 914	233 172 523	261 532 970
Driftsutgifter eks avskrivninger	- 246 336 656	234 500 263	240 781 767
Avskrivninger	- 16 347 182	16 347 182	14 648 185
Brutto driftsresultat	= -20 528 924	-17 674 922	6 103 018
Bruk av bundne fond	+ 4 391 111	4 408 233	6 495 696
Bruk av disposisjonsfond	+ 15 796 783	19 184 793	330 464
Korrigert brutto driftsresultat	= -341 030	5 918 104	12 929 178

Tabell 3 Utvikling i brutto driftsresultat korrigert for bruk av bundne fond og disposisjonsfond.

Avskrivninger er vanligvis ikke budsjettert, men settes inn i denne korrigerte modellen da vi vet de faktiske avskrivningene på dette tidspunkt.

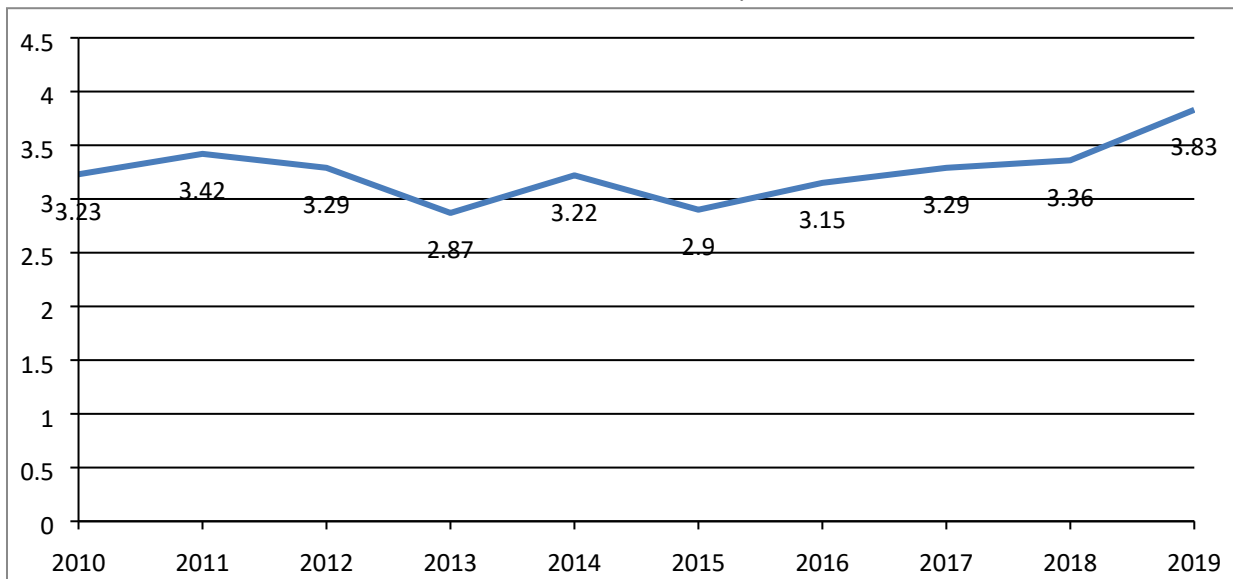
Tabellen ovenfor viser at kommunen forverret korrigert brutto driftsresultat med omtrent 12,6 mnok i forhold til 2018. I 2018 var det inntekter fra havbruksfondet på 27,1 mnok gav positivt utslag

At kommunen har et korrigert brutto driftsresultat på -0,3 mnok viser at finansinntektene brukes til å finansiere driften.

Vi gjør oppmerksom på note 2 om pensjon og note 16 om regnskapsprinsipper. Ved utgangen av 2019 hadde kommunen et netto premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift på 22,5 mnok, dvs. pensjonspremie som er betalt, men som ikke er utgiftsført. Premieavviket bidro positivt på brutto driftsresultat i 2014, 2018 og 2019 (ca 3,4 mnok), men i 2015, 2016 og 2017 gav det negativ effekt på resultatet.

4.4 Utviklingen i avdrag knyttet til lånegjeld

Kommunen har gjennomført betydelig investeringer de senere årene. I takt med dette har lånegjelden økt og også avdragene. I 2019 betalte kommunen 9,27 mnok i avdrag og det utgjorde 3,83 % av driftsinntektene. Oversikt over lån er beskrevet i kapittel 4.7.1.



Figur 4 Avdrag i prosent av driftsinntektene

Tall i 1000 kr	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Avdrag i nok	5 915	6 867	6 905	6 196	7 220	6 530	7 522	8 053	8 787	9 272

Tabell 4 Betalte avdrag

Avdragene i investeringsregnskapet knyttet til Husbanklån er ikke tatt med i denne tabellen.

Kommunen har i 2019 betalt avdrag i tråd med de låneavtaler kommunen har. Kommunen har derfor bokført 1,4 mnok mer i avdrag enn beregning etter reglene om minste avdrag ville gitt, jfr. Note 12 i årsregnskapet. Korrigert for dette ville avdrag i prosent av driftsinntekter i 2019 vært på 3,25 %.

4.5 Utvikling fond

Fond representerer oppsparing av midler og er en del av kommunens egenkapital.

Ubundne fond er frivillige fond som er bygget opp gjennom sparing av frie midler og som står til kommunestyrets disposisjon, som

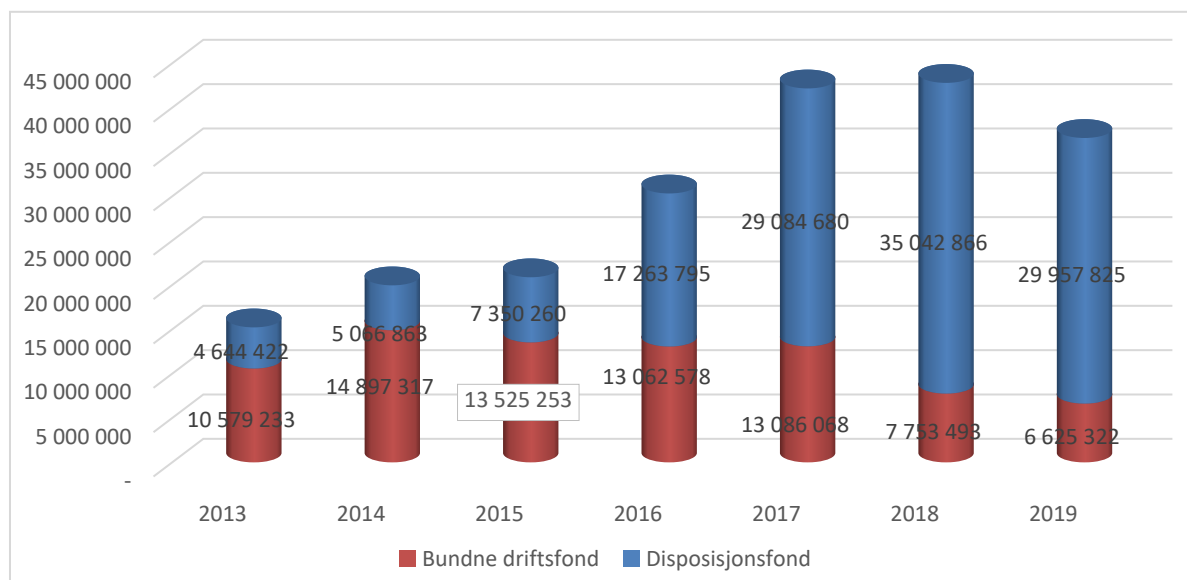
- Disposisjonsfond: driftsmidler som er spart til bruk i senere år.
- Ubundne investeringsfond: avsetning skjer i investeringsregnskapet og midlene må derfor brukes i investeringsregnskapet.

Bundne fond er det knyttet forpliktelser til. Avsetningene er gjerne pliktige og bruken er pliktig i den forstand at det ikke er fritt opp til kommunestyret å vedta anvendelse. Eksempler på bundne midler er øremerkede tilskudd, overskudd på selvkost-tjenestene og næringsfond.

Fylkesmannens anbefalte nivå på *disposisjonsfondet* er 5 % av driftsinntektene. Gildeskål kommune har i Finansreglementet forankret en handlingsregel som sier at det skal være begrenset bruk av disposisjonsfondet inntil fondets størrelse er på 40 mnok. Det har vært en positiv utvikling på disposisjonsfondet siden 2013, og fra 2016 til 2019 har det det anbefalte nivået som fylkesmannen setter på disposisjonsfondet vært oppfylt hvert år.

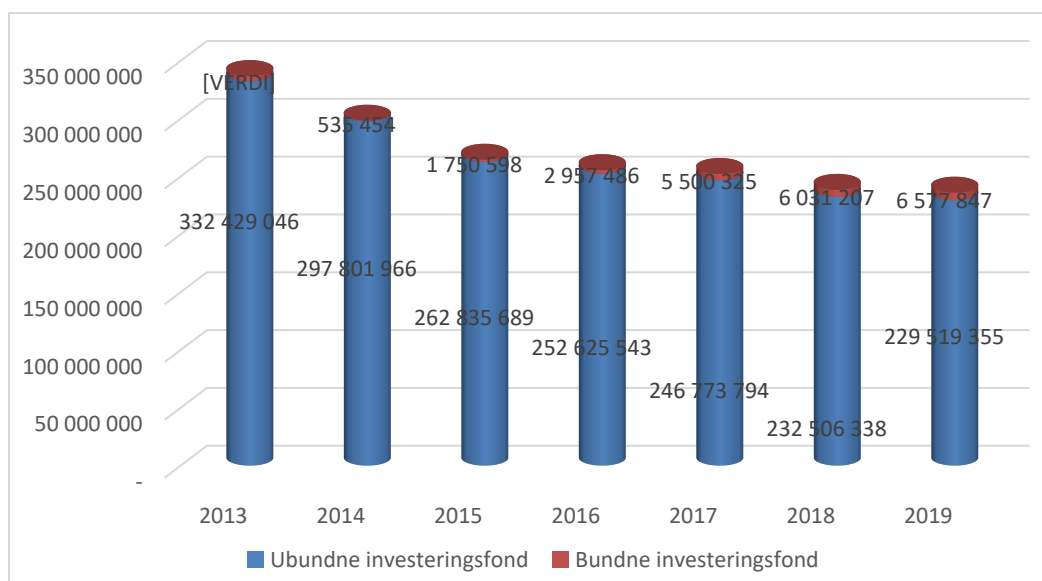
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Disposisjonsfond i mnok	4,6	5,1	7,3	17,3	29,1	35	30
Inntekter i mnok	216	224	225	238	244	261	252,2
Disposisjonsfond i % av inntekt	2,15 %	2,26 %	3,27 %	7,24 %	11,9 %	13,4 %	11,9 %

Tabell 5 Disposisjonsfond i % av inntekt



Figur 5 Utviklingen i kommunes driftsfond 2013-2019

I *Reglement for finansforvaltning* kapittel 4.1 punkt 2 står det at: «2/3 deler av årlig avkastning settes på disposisjonsfondet. Inntil disposisjonsfondet utgjør 40 mnok, skal det være begrenset bruk av tidligere års avsatte avkastning til drift og investeringstiltak». Det er avsatt 16 mnok til disposisjonsfond i 2019. Det er inntektene fra havbruksfondet (5,8 mnok) og avkastning på finansielle instrument (10,2 mnok). I 2019 kunne ikke 2/3 deler av avkastningen avsettes grunnet strykingsreglene. Det ble allikevel avsatt 10,2 mnok, det betyr at 7,75 måtte strykes.

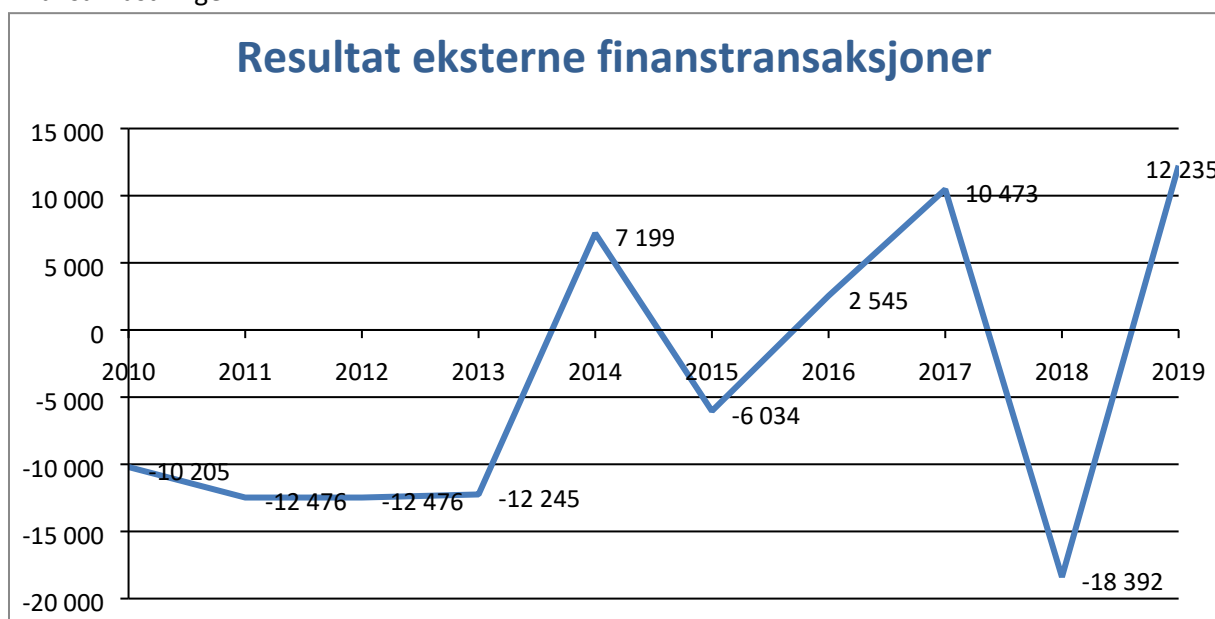


Figur 6 Utvikling i kommunes investeringsfond 2013-2019

Kommunens ubundne investeringsfond består i hovedsak av midlene etter salget av Sjøfossen Energi i 2013. Kommunen har gjennomført store investeringer siden den tid. Fondet er redusert med omtrent 103 mnok fra 2013 til 2019.

4.6 Eksterne finanstransaksjoner

Avdrag inngår i kommunens eksterne finanstransaksjoner sammen med rentebetalinger og finansinntekter. Her hadde kommunen en jevn negativ trend før salget av aksjene Sjøfossen Energi i 2013. Etter den tid har det vært store svingninger. Dette tallet påvirkes sterkt av makroøkonomiske forhold og viser seg i kommunens renter (både renteutgifter og renteinntekter) og finansavkastningen.



Figur 7 Resultat eksterne finanstransaksjoner

Analyse av kommunens eksterne finanstransaksjoner viser at det var først i 2013 at kommunen fikk finansinntekter av betydning (1,8 mnok). Men i 2014, etter det første driftsåret med pengene etter Sjøfossen-salget plassert i markedet, fikk kommunen finansinntekter på 19,6 MNOK og i tillegg 2,0 MNOK på andre renteplasseringer. Dette endret bilde totalt fra å gi et negativt resultat på eksterne finanstransaksjoner til et positivt resultat på 7,2 mnok i 2014. Dette var en forbedring på hele 17,8 mnok fra 2013. I 2015 svingte resultatet igjen med 13,2 mnok i forhold til 2014, i hovedsak grunnet lav finansavkastning (avkastningen var 5,8 mnok i 2015). I 2016 ble resultatet igjen positivt med 2,5 mnok som er en forbedring på kr 8,6 mnok. Trenden økte i 2017 med ytterligere 7,9 mnok til 10,5 mnok. Positivt resultat i 2017 skyldes at avkastningen på finansielle instrumenter ble 10,8 mnok mer enn budsjettet. I 2018 ble resultatet -18,4, som en forverring på 28,8 mnok i forhold til 2017. Det relativt høye negative resultatet på eksterne finanstransaksjoner skyldes at kommunen måtte bokføre netto tap på finansielle instrument på 5,2 mnok. Budsjettet var på 12,5 mnok. Renter og avdrag er omtrent likt budsjett. I 2019 ble resultatet igjen positivt med 12,2 mnok, som er en forbedring i forhold til 2018 på 30,6 mnok. Endringen skyldes i hovedsak finansavkastningen som gikk fra -5,2 til +26,9 mnok.

4.7 Finansforvaltning

Kommunens finansforvaltning utøves i henhold til vedtatt «Reglement for finansforvaltning» sist endret i kst-sak 43/17 den 12.10.2017.

4.7.1 Kommunens lånegjeld

I 2019 ble det tatt opp tre nye lån, 5 mnok i Husbanken for videre utlån, 21 mnok til omsorgsboligene og 7,5 mnok til øvrige investeringer i 2019. Oversikt over kommunens lånegjeld og renten pr 31.12.2019 vises nedenfor.

Låneinstitusjon	Lånets formål	2019	Rente 31.12	Gjenværende løpetid
Kommunalbanken	Hovedplan vann	14 508 240	2,47%	25 år
Kommunalbanken	Investeringer 2015	14 200 000	2,48 %	17 år
Kommunalbanken	Investeringer 2017	11 790 000	2,42 %	33 år
Kommunalbanken	Investeringer 2018	23 656 000	2,44 %	40 år
Kommunalbanken	Investeringer 2018	7 880 000	2,45 %	50 år
Kommunalbanken	Omsorgsboliger	20 846 920	2,32 %	50 år
Klp	Gibos	53 143 910	2,40 %	15 år
Klp	Inndyr skole	47 001 000	2,40 %	30 år
Klp	Refinansiering	38 128 507	2,40 %	29 år
Klp	Investeringer 2016	16 629 375	2,47 %	36 år
KLP	Investeringer 2019	7 550 000	(fast) 2,59 %	19 år
Husbanken	Serielån	38 038 517	1,99-2,00 %	4-23 år
Sum		293 372 469		

Tabell 6 Lånegjeld

Husbanklånet er lån til videre utlån og finansiers av avdragsinntekter på utlånene. 15,99 % av gjelda er knyttet til vann- og avløpssektoren og tas med i selvkostberegningen. Kommunens utgifter til gjeld knyttet til selvkostområdet finansieres gjennom de brukerbetalinger kommunen krever inn fra brukerne (selvkostregnskap). Kommunens utgifter til gjeld knyttet til øvrig virksomhet finansieres gjennom kommunens øvrige inntekter (frie inntekter).

Tabellen viser at kommunen har en samlet lånegjeld på 293 mnok. Hele lånegjelden til Husbanken på 38 mnok er lån til videre utlån (Startlån). Ellers fordeler gjelden seg på investeringer innen VAR-området med 46,9 MNOK og 246,5 mnok til øvrige investeringer.

I forbindelse med lån til Gibos vil kommunen etter Husbankens regelverk få kompensert (kompensasjonstilskudd) for utgifter tilsvarende et serielån på 25,9 mnok kr, med 30 års løpetid, ingen avdragsfri periode og til den enhver tid gjeldende rentesats i Husbanken.

I forbindelse med renovering/ bygging av Inndyr skole vil kommunen etter Husbankens regelverk få kompensert (kompensasjonstilskudd) for utgifter tilsvarende et serielån på 14,4 mnok, med 30 års løpetid, ingen avdragsfri periode og til den enhver tid gjeldende rentesats i Husbanken.

4.7.2 Renter og avdrag

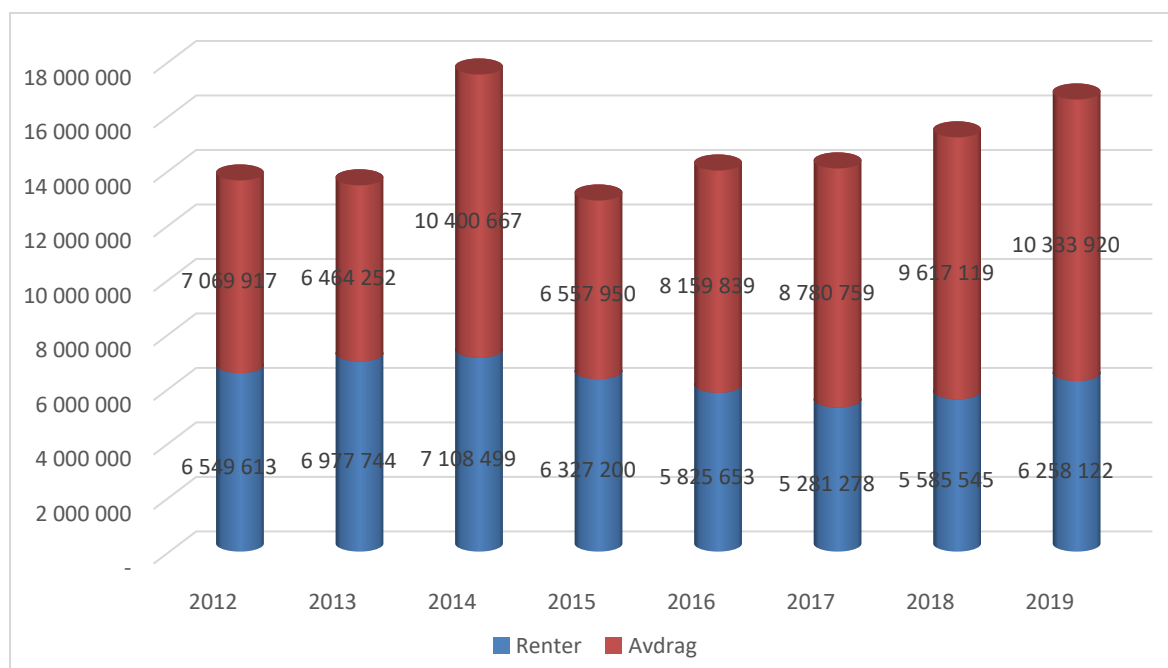
Gildeskål kommune har betalt 6,3 mnok i renter og 10,3 mnok i ordinære avdrag i 2019.

Betalte avdrag		Kr
Avdrag i driftsregnskapet	-	9 272 480
Avdrag i investeringsregnskapet	-	1 061 440
Sum betalte avdrag	=	-10 333 920
Nye låneopptak	+	33 607 500
Tapsdeling Husbanklån*	-	0
Endring eksterne lånegjeld	=	23 273 580

Tabell 7 Endring i ekstern lånegjeld

Tapsdeling innebærer at Husbanken og kommunen deler oppståtte tap på startlån. Kommunen må ta tapsrisikoen for de første 25 % av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pantet. I 2019 ble det ikke tatt tap på startlån.

Kommunens eksterne lånegjeld har økt fra kr 270 098 889 med kr 23 273 580 til kr 293 372 469 i løpet av 2019. Det ble betalt kr 10,3 mnok i avdrag og tatt opp tre nye lån på tilsammen 33,6 mnok.



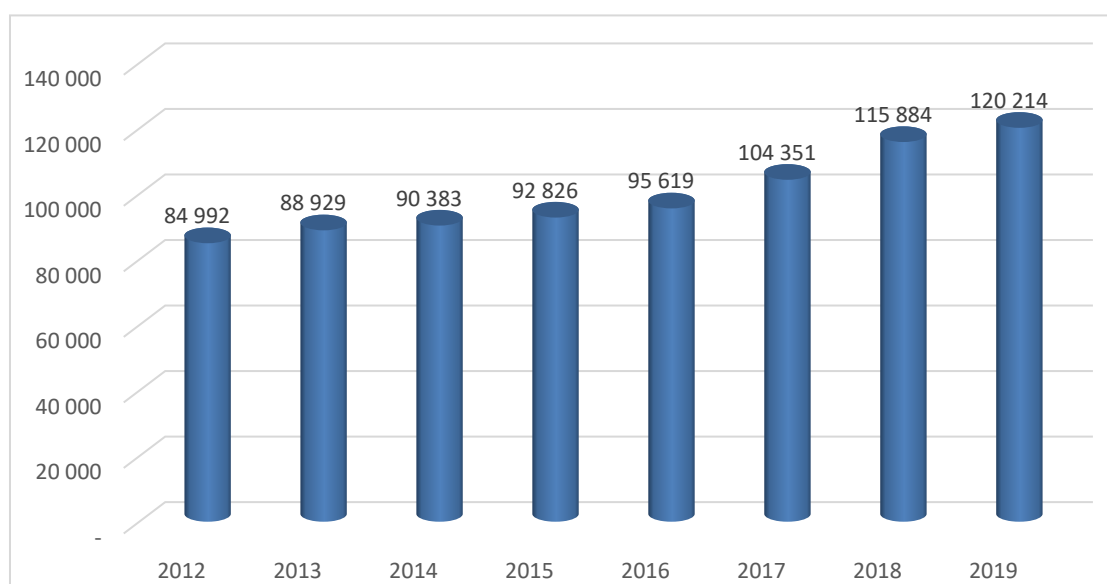
Figur 8 Renter og avdrag

I 2014 ble det betalt ekstraordinært avdrag på kr 2,7 mnok til Husbanken.

Avdragene kommunen betaler følger den avtalte nedbetalingsplanen med hver långiver. Det er også betalt inn avdrag over investeringsregnskapet. I tillegg til nedbetaling av gammel gjeld påvirkes utvikling i lånegjelden også av nye låneopptak.

4.7.3 Netto lånegjeld i kroner pr innbygger

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Grafen under viser at Gildeskål kommune har økt netto lånegjeld i kroner pr innbygger med ca. kr 35 000 fra 2012 til 2019.



Figur 9 Netto lånegjeld i kroner pr innbygger

4.7.4 Plassering og avkastning av ledig likviditet

Gildeskål kommune har pr 31.12.2019 277 mnok i ledig likviditet. Nedenfor vises en oversikt over hvor midlene er plassert og hvordan avkastning har vært i 2019.

Forvalter	Markedsverdi 1/1	Markedsverdi 31/12	Avkastning	Avkastning i %
KLP	66 126 030	44 669 976	7 019 646	10,62 %
Nordea	124 094 466	127 280 571	14 591 019	11,76 %
Sparebank1	65 060 945	70 398 559	5 337 614	8,20 %
Sum	255 281 441	242 349 107	26 948 279	10,56 %

Tabell 8 Avkastning finansielle instrument

Endringen i IB/UB markedsverdi forklares slik: $IB - Uttak + avkastning = UB$. Det er tatt ut 39,9 mnok i 2019.

Forvalter	Beholdning 31/12	Renter
Klp bank	69 060	138
Gildeskål sparebank (folio)	20 132 282	158 224
Gildeskål sparebank (særvilkår)	2 368 336	8 861
Sum	22 569 678	167 223

Tabell 9 Beholdning bank og renter

Øvrig likviditet som Husbankmidler, Eik, Havnekassen, Mentzonis Velferdsfond, konto for innkreving og Skattetrekkkonto på til sammen 12,4 mnok er plassert i Gildeskål Sparebank som er kommunens hovedbankforbindelse. Innskuddsrenten var pr 31.12. på 1,36 %.

Avkastningen fra porteføljen som er til forvaltning i henholdsvis KLP, Nordea og Sparebanken, inngår fortløpende i forvaltningen eller blir utbetalt. Rentene fra bankene blir satt inn på bankkonto til disponering.

Kommunen har pr 31.12. 255 mnok til forvaltning hos eksterne forvaltere. Forvaltning av kapitalen i markedet skjer i tråd med kommunens vedtatte finansreglement. Forvalterne rapporterer månedlig om utviklingen i markedet. Økonomikontoret lager en egen rapport og kontrollerer både utviklingen i porteføljen og at forvalterne er innenfor det mandatet de har i tråd med kommunens finansforvaltning reglement. Det rapporteres til kommunestyret tre ganger i året i forbindelse med tertialrapport 1 og 2, og ved framleggelse av årsregnskap. Økonomikontoret måler også utviklingen hos de tre forvalterne og vurderer dem opp mot hverandre. Det gjennomføres statusmøter med forvalterne der den aktuelle porteføljen går igjennom og forvalteren deler sitt markedssyn med kommunen.

Porteføljen er nå tilbake til å gi 26,9 mnok i avkastning etter tapet på 5,2 mnok i 2018. Til sammenligning hadde samme portefølje 22,9 mnok i avkastning i 2017, 14,9 mnok i 2016, 5,8 mnok i 2015 og 19,6 mnok i 2014.

4.7.5 Likviditet

Likviditet betyr betalingsevne. Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld kalles likviditetsgrad. Likviditetsgraden sier noe om kommunens evne til å betale de kortsiktige fordringene. Man kan måle dette ytterligere ved å skille ut de mest likvide omløpsmidlene og beregne en likviditetsgrad 2

- Likviditetsgrad 1 = OM/KG og dette forholdet bør være >2
- Likviditetsgrad 2 = mest likvide OM/KG og dette forholdet bør være >1

Likviditetsgrad 1: Forteller noe om forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Med andre ord måler den kommunens evne til å dekke sine betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller.

Likviditetsgrad 2: Forteller i hvilken grad kommunen evner å betale de mest kortsiktige gjeldsforpliktelser som f. eks lønn til sine ansatte og gjeld til sine leverandører etter hvert som de forfaller. Likviditetsgrad 2 viser i praksis i hvor stor grad kommunen er i stand til å betale dine fortløpende utgifter med tilgjengelig bankinnskudd.

Likviditetsgrad	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Likviditetsgrad 1	9,39	9,89	10,10	11,99	9,29	8,99	13,38
Likviditetsgrad 1 ex finansplassering	2,15	2,18	0,95	1,87	1,58	-	-
Likviditetsgrad 2	7,87	8,40	8,50	10,48	7,90	6,09	10,80

Tabell 10 Likviditetsgrad

Tabellen viser utviklingen i likviditetsgradene siden 2013. Kommunen hadde en betydelig endring i omløpsmidler i forbindelse med salget av Sjøfossen Energi AS. Tabellen har derfor en egen kolonne der beregningen gjøres uten å ta med hensyn til de 255 mnok som er plassert hos eksterne forvaltere. Disse pengene inngår ikke i den daglige driften, men er allikevel tilgjengelig på kort varsel.

5 Budsjettvurderinger

Gildeskål kommunes opprinnelige budsjett er regulert to ganger i løpet av 2019. Her er det forsøkt å ta høyde for de endringer som har oppstått gjennom året både på utgifts- og inntektssiden. Likevel viser de økonomisk oversikter at det er avvik mellom regnskap og regulert budsjett for enkelte utgifts- og inntektsgrupperinger. Årsaken til avvikene vil i grove trekk bli kommentert nedenfor.

5.1 Driftsregnskapet

Det vises her til «Økonomisk oversikt drift» i årsregnskapet for 2019.

5.1.1 Inntekter

Brukerbetalinger (16000-16199): Negativt avvik på 0,7 mnok. Denne posten består i hovedsak av brukerbetalinger for SFO, barnehage, voksenopplæring, kulturskolen, helsetjenester og legekantor. Avviket i forhold til budsjett viser seg spesielt på de største inntektsbringende enhetene som er Inndyr barnehage med 0,1 mnok, Gibos institusjon med 0,16 mnok, Nygårdsjøen eldresenter 0,18 og åpen omsorg fastlandet med 0,16 mnok. Inntekter for abonnentene på Fresksenteret ble budsjettert som brukerbetalinger med 0,2 mnok, men inntekten som ble 0,18 mnok er i regnskapet ført som salgsinntekt.

Andre salgs- og leieinntekter (16200-16599): Negativt avvik på 2,3 mnok. Det er i hovedsak gebyrinntektene for tekniske tjenester som ble lavere enn budsjett. Regnskap og budsjett på de forskjellige salgs- og leieinntektene listes opp under:

Gebyrområde	Regnskap	Budsjett	Avvik
Kjøkken	-903 522	-1 015 000	111 478
Vaskeri	-108 490	-119 000	10 510
Åpen omsorg fastlandet	-33 735	-	-33 735
Legekantor	-47 443	-55 000	7 557
Legeboliger	-117 300	-84 000	-33 300
Byggsak	-815 407	-1 100 000	284 593
Kart og oppmåling	-758 247	-1 000 000	241 753
Landbruksforvaltning	-77 660	-340 000	262 340
Viltfond	-65 679	-44 000	-21 679
Planlegging	-67 236	-200 000	132 765
Forebygging av branner og ulykker	-395 034	-505 000	109 966

Myrvang Hybelhus	-391 615	-380 000	-11 615
Kommunale utleieboliger	-3 244 989	-3 097 198	-147 791
Innbo (Vidsyn)	-118 010	-	-118 010
Gibos	-1 045 540	-1 079 000	33 460
Sandhornøy eldresenter	-310 642	-299 000	-11 642
Nygårdsjøen eldresenter	-287 490	-287 000	-490
Kommunehuset	-174 336	-178 000	3 664
ARRANGEMENTER, TEATER ETC.	-12 302	-	-12 302
GILDESKÅLBOKA	-145 137	-180 000	34 863
INNDYR BIBLIOTEK	-2 657	-2 000	-657
DISTRIBUSJON AV VANN	-5 344 512	-7 333 477	1 988 965
AVLØPSRENSING	-	-25 000	25 000
AVLØPSNETT	-2 490 426	-2 558 220	67 794
SEPTIKTANKER	-607 972	-437 496	-170 476
VEIVEDLIKEHOLD	-50 000	-6 600	-43 400
KOMMUNALE HAVNER	-107 360	-150 000	42 640
ØKONOMIAVDELINGEN	-276 547	-202 000	-74 547
Skjenkekontroll	-90 358	-74 650	-15 708
Fresksenteret	-178 757	-	-178 757
KONSESJONSKRAFT	-4 316 970	-4 000 000	-316 970

Tabell 11 Salgs og leieinntekter

Overføringer med krav til motytelse/refusjoner (16600-17999): Her fremkommer et positivt avvik mellom regulert budsjett og regnskap på 6,3 mnok. I denne inntektsgruppen ligger bl.a. refusjoner fra stat, fylke, kommuner og andre private samt kompensasjon for merverdiavgift. Avviket fremkommer blant annet som følge av merinntekt i refusjon sykelønn på 6,6 mnok som ikke er budsjettert. Refusjon sykepenger må ses i sammenheng med økte lønnsutgifter som følge av sykefravær. Disse utgiftene blir heller ikke budsjettert. For øvrige poster innenfor denne inntektsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Andre statlige overføringer (18100-18299): Positivt avvik på 2 mnok i forhold til budsjett. Dette skyldes i hovedsak at vi fikk 5,8 mnok i overføring fra Havbruksfondet som er 2,4 mnok mer enn budsjett. For øvrige poster innenfor denne inntektsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Andre overføringer (18300, 18900-18999): Positivt avvik på 0,4 mnok. På denne posten ble folkehelsemidlene på 0,2 mnok, bidrag på tilsammen 0,132 fra Gifas, Kigok og IL splint til treningssenter og øvrige sponsorinntekter ført.

Rammetilskudd (18000): Negativt avvik på 1 mnok. Kommunen fikk 1,45 mnok i inntektsutjevning og inngår som en del av rammetilskuddet.

Skatt på inntekt og formue (18700) viser et positivt avvik på 2,6 mnok.

Eiendomsskatten (18740-18750) ble 1,25 mnok høyere enn budsjett. Avviket ligger i eiendomsskatt på verk og bruk og annen næringseiendom.

Andre Indirekte og direkte skatter (18770:18771) ble 0,4 mnok mer enn budsjettet.

Konsesjonsavgiften ble på 2,35 mnok som er 0,25 mnok mer enn budsjett og naturressursskatten ble 4,2 mnok som er 0,2 mnok mer enn budsjett.

5.1.2 Utgifter

Lønn- og sosiale utgifter (10100:10999,11604:11650): For lønn- og sosiale utgifter fremkommer samlet et merforbruk ifht budsjett på 5,4 mnok.

Sammenlignet med regnskap 2018 er økningen på 3,2 mnok og tilsvarer 1,92 %. Avviket skyldes i hovedsak bruk av vikarer i forbindelse med sykdom, permisjon og fødselspermisjon som ikke er budsjettet på 6,6 mnok (deler av utgiftene til sykepenger blir refundert), bruk av overtid som ble 3,3 mnok mer enn budsjettet og godtgjørelse til folkevalgte 0,2 mnok. Fast lønn ble 4,3 mnok lavere enn budsjett. For øvrige poster innenfor denne utgiftsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen (11000:12999-11604:11650):

Utgiftsgruppen viser samlet et avvik i forhold til budsjett på 6,8 mnok. Øvrige utgiftsposter som ble høyere enn budsjett er strøm 1,3 mnok, avgifter og gebyrer 1,4 mnok, serviceavtaler/reparasjoner 2,2 mnok, materialer til vedlikehold 0,6 mnok, næringsutvikling 1 mnok, kjøp av utstyr 1 mnok og transport 0,4 mnok. Øvrig merforbruk fordeler seg med mindre avvik mellom budsjett og regnskap på ulike poster. I det vesentlige henger dette sammen med manglende kompensasjon for den generelle prisstigningen.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter tjenesteproduksjonen (13000:13999): Viser et negativt avvik på 1,3 mnok som skyldes at kjøp fra staten 0,3 mnok, kjøp fra IKS 0,8 mnok. For øvrige poster innenfor denne utgiftsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Overføringer: Viser et positivt avvik i forhold til budsjett på 1,6 mnok. I hovedsak skyldes det økonomisk sosialhjelp som ble 0,5 mnok mindre enn budsjett og bolystprosjektet som var budsjettet med 4 mnok. Det ble bevilget 0,75 i løpet av 2019, det ble derfor et avvik på 3,25. Noen poster ble høyere enn budsjett, det er overføring til andre private selskaper 0,5 mnok, tilbakebetaling av 0,5 mnok i forbindelse med prosjektet «boligetablering i distriktene», moms 1,4 For øvrige poster innenfor denne utgiftsgruppen er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Avskrivninger: Avvik på kr 16,3 mnok da det ikke budsjetteres med avskrivninger.

5.1.3 Interne finanstransaksjoner/Avsetninger og bruk av avsetninger

Regnskapet viser at sum avsetninger er 8,4 mnok mer enn budsjettet.

I følge handlingsregelen fra *Reglement for finansforvaltning* kapittel 4.1 punkt 1 skal: «ubundet kapitalfond... øke med 1/3 del av årlig avkastning». Det var budsjettet med 12,5 mnok og dermed en overføring til investeringsregnskapet på 4,2 mnok. 1/3 del av faktisk avkastning ble 8,98 mnok, det ble derfor et avvik på 4,78 mnok.

Det var budsjettet med en avsetning til disposisjonsfond på 12,2 mnok. Det er 8,3 mnok som tilsvarer 2/3 deler av budsjettet avkastning og 3,4 mnok fra havbruksfondet. Inntektene fra havbruksfondet ble 5,8 mnok det ble derfor et avvik i avsetningen på 2,4 mnok. Avkastningen ble 26,9 mnok, det skulle derfor egentlig avsettes 17,9, men på grunn av strykingsreglene i

kommuneregnskapet ble det kun avsatt 10,2 mnok. Det ble derfor et avvik i forhold til budsjett på 3,82 mnok.

Bruk av disposisjonsfond ble 3,4 mnok mindre enn budsjett og det skyldes at behovet for ytterligere bruk ikke er til stede for å få regnskapet til å balansere.

5.2 Driftsresultat pr hovedansvarsområde

Avvik **av betydning** mellom regnskap og budsjett på virksomhetsområdene kommenteres nedenfor.

Tall i 1000 kr		Regnskap	Regulert budsjett	Brutto resultat	Netto resultat
Ha 1 Politisk virksomhet	Utgifter	5 376	4 668	708	-698
	Inntekter	-1 421	-1 431	10	
Ha 2 Oppvekst	Utgifter	74 976	70 208	4 768	-1 151
	Inntekter	-15 307	-11 689	-3 617	
Ha 3 NAV	Utgifter	3 852	4 644	-792	947
	Inntekter	-455	-300	-155	
HA 3 Pleie og omsorg	Utgifter	95 581	90 677	4 904	-2 023
	Inntekter	-14 587	-11 705	-2 881	
Ha 4 Teknisk	Utgifter	9 548	8 967	582	-1 384
	Inntekter	-3 198	-4 000	802	
Ha 4 Eiendom	Utgifter	18 355	13 854	4 501	-3 718
	Inntekter	-6 175	-5 392	-783	
Ha 5 Kultur	Utgifter	5 518	8 688	-3 170	-50
	Inntekter	-1 211	-4 331	3 120	
Ha 6 Vann og avløp	Utgifter	6 404	5 899	505	-3 007
	Inntekter	-9 360	-11 862	2 502	
Ha 6 Drift og vedlikehold	Utgifter	5 163	3 978	1 185	- 1 384
	Inntekter	-258	-458	199	
Ha 7 Fellestjenester	Utgifter	22 610	21 326	1 284	-1 445
	Inntekter	-4 028	-4 189	161	
Ha 8 Fin. transaksjoner	Utgifter	31 697	18 978	12 720	1 528
	Inntekter	-30 218	-15 970	-14 248	
Ha 9 Kom. finansiering	Utgifter	27 399	18 000	9 399	12 303
	Inntekter	-220 260	-198 559	-21 702	

Tabell 12 Driftsresultat pr hovedansvarsområde

HA 1 – Politisk virksomhet: Viser et negativt netto resultat på 0,7 mnok. Overforbruket skyldes lønn til avgått Ordfører og at godtgjørelsene til folkevalgte ble høyere enn budsjettet.

HA 2 – Oppvekst: Viser et negativt netto resultat på 1,1 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak sykkelønn (2,6 mnok), pensjon (0,5 mnok), lønn til vikarer (0,7. mnok), opplæring/kurs inkl reise (0,35 mnok), moms (0,35 mnok). Avviket på inntektssiden skyldes i hovedsak refusjon sykkelønn og fødselspenger (4,2 mnok). Refusjon fra staten ble 0,5 mnok mindre enn budsjettet.

HA 3 – NAV: Viser et positivt netto resultat på 0,9 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak økonomisk sosialhjelp som ble 0,7 mnok mindre enn budsjett. Avviket på inntektssiden skyldes refusjon sykkelønn (0,2 mnok).

HA 3 – Helse og omsorg: Viser et negativt netto resultat på 2 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak pensjon (1 mnok), sykevikarer (1,7 mnok), overtidslønn (3 mnok). Utgiftene til ferievikar ble 0,4 mnok lavere enn budsjett. Forøvrig er det spart på de fleste postene noe som har gitt besparelser på utgiftssiden. Avviket på inntektssiden skyldes i hovedsak refusjon sykelønn og fødselspenger (3,4 mnok). Brukerbetalingene ble 0,5 mnok lavere enn budsjettert.

HA 4 – Teknisk: Viser et negativt netto resultat på 1,4 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak tilbakebetaling av tilskudd i forbindelse med prosjektet «boligetablering i distriktene» (0,5 mnok), samtidig har vi fått refundert samme beløp fra utbygger. På inntektssiden skyldes avviket i hovedsak at gebyrinntektene ble ca 1 mnok mindre enn budsjett.

Gebyrområde	Regnskap	Budsjett	Bruk av/avsetning til fond
Byggsak	815 407	1 100 000	
Kart og oppmåling	724 137	1 000 000	
Landbruksforvaltning	77 660	340 000	
Viltforvaltning	64 979	42 000	
Forebygging av branner	395 034	505 000	Bruk av fond kr 73 178
Planlegging	67 235	200 000	
Sum	2 144 452	3 187 000	

Tabell 13 Gebyrinntekter teknisk

HA 4 – Eiendom: Viser et negativt netto resultat på 3,7 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes blant annet strøm (1 mnok) fordelt på alle bygg, moms (0,7 mnok), reparasjoner på Gibos (1 mnok), reparasjoner på Sandhornøy eldresenter (0,4 mnok), driftsutgifter som følge av ombygging på Innndyr skole (0,35 mnok), utgifter til nytt låsesystem, strømutfordringer og økt bruk av kulturhuset (Fresksenteret) på 0,3 mnok, nødreparasjoner på eldreboligene på Vannsletta (0,15 mnok), driftsutgifter VA-bygg som følge av investeringer (0,2 mnok). For øvrige bygg er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

Avviket på inntektssiden skyldes i hovedsak husleieinntekter (+0,136 mnok) og refusjon sykelønn (0,1 mnok), Refusjon forsikringsoppgjør (0,3 mnok) for kulturhuset, refusjon for utlegg til el-forsyning til småhusene på Våg (0,12 mnok) og inntekter for vannbåren varme på Vidsyn (0,1 mnok). For øvrige bygg er det mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

HA 5 – Kultur: Viser et positivt netto resultat på kr 50 000. Både inntekts og utgiftssiden har avvik på over 3 mnok og det skyldes bolystprosjektet. Det var budsjettert med 4 mnok i utgifter og 4 mnok i finansiering fra disposisjonsfondet. I 2019 ble det vedtatt to utbetalinger fra fondet til Nordfjorden IL og Splint IL på henholdsvis 0,45 mnok og 0,3 mnok.

HA 6 – Drift og vedlikehold: Viser et negativt netto resultat på 1,4 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes sommer og vintervedlikehold (1 mnok). Avviket på inntektssiden skyldes for høyt budsjettert bruk av fond til havner (0,2 mnok).

HA 6 – Vann og avløp: - viser et negativt netto resultat på 3 mnok. Avviket på utgiftssiden er på 0,5 og skyldes nødvendige reparasjoner på ledningsnett knyttet til vann og avløp. Avviket på inntektssiden skyldes i hovedsak for høyt budsjetterte inntekter på vann (2 mnok) og sykepengene (0,2 mnok).

Det føres eget selvkostregnskap for ansvarene under dette hovedansvarsområdet, jfr. note 17 i årsregnskapet. Hvis tjenesten går med underskudd vil det bli brukt av selvkostfond for å dekke underskuddet, hvis tjenesten går med overskudd vil det avsettes til selvkostfond slik at en kan gå med planlagt underskudd neste år. Prisene på tjenestene reguleres hvert år for å gå med planlagte under/overskudd. Oversikt over inntekter på tjenestene og avsetninger vises under:

Gebyrområde	Regnskap	Budsjett	Bruk av/avsetning til fond som gir 100 % selvkost
Vann	5 344 511	7 333 477	Bruk av fond kr 720 788
Avløp	2 422 570	2 544 620	-
Septik	607 971	437 496	Avsetning til fond kr 131 162
Avfall	59 803	54 000	-
Sum	8 434 855	10 369 593	

Tabell 14 Gebyrinntekter VAR

Bruk av fond betyr at selvkostområdet har gått med underskudd, avsetning betyr at selvkostområdet har gått med overskudd.

HA 7 – Fellestjenester: Viser et negativt netto resultat på 1,4 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes i hovedsak utgifter til næringsutvikling. I forbindelse med arbeidet med å opparbeide en næringspark i Sundsfjord ble det brukt 0,455 mnok og så ble det dekket et tap på Salten Eco for 0,5 mnok. I tillegg ble det brukt 0,1 mnok til fotobank som ikke var budsjettert. Pensjonsutgiftene på HA 7 ble 0,2 mnok mer enn budsjettert.

Utgiftene til rekrutteringstiltak ble på 0,3 mnok. Tiltaket ble finansiert av disposisjonsfond.

HA 8- Finansielle transaksjoner: Viser et positivt netto resultat på 1,5 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes manglende budsjettering av avskrivninger (16,3 mnok). Dette må ses i sammenheng med avviket på inntektssiden skyldes manglende budsjettering av motpost avskrivninger (16,3 mnok). Premieavviket inkl redusert arbeidsgiveravgift utgjorde ca. 3,35 mnok i reduserte utgifter på dette hovedansvarsområdet som ikke er budsjettert. I tillegg til avvik på motpost avskrivninger som ikke er budsjettert på inntektssiden er det også avvik på 2 mnok på refusjoner fra andre.

HA 9 – Kommunal finansiering: Viser et positivt netto resultat på 12,3 mnok. Avviket på utgiftssiden skyldes at avsetning til disposisjonsfond (4,3 mnok), overføringene til investeringsregnskapet (4,8 mnok) og avsetning til konsesjonsavgiftsfondet (0,25 mnok) ble høyere enn budsjett.

Avsetningene til disposisjonsfondet og overføringer til investeringsregnskapet er knyttet til:

- Havbruksfondet - det var budsjettert med 3,4 mnok, men i realiteten ble overføringen 5,8 mnok. Avvik 2,4 mnok. Beløpet er avsatt i sin helhet.
- Avkastning finansielle instrument – Det var budsjettert med 12,5 mnok i avkastning, men i realiteten ble det 26,9 mnok. Av de 26,9 ble 1/3 del (9 mnok) overført til investeringsregnskapet. I utgangspunktet skulle resterende 2/3 (17,9 mnok) avsettes disposisjonsfondet, jfr «Reglement for finansforvaltning» som sier at 1/3 deler av avkastningen på finansielle instrument overføres til investeringsregnskapet og 2/3 deler til disposisjonsfondet, men avsetningen ble redusert til 10,2 mnok på grunn av strykingsreglene.

På inntektssiden ble følgende områder høyere enn budsjettet: skatt på inntekt og formue (2,6 mnok), gevinst finansielle instrumenter (14,5mnok), statlige overføringer/havbruksfond (2,4 mnok), konsesjonskraft (0,3 mnok), momskompensasjon (1,4 mnok) og eiendomsskatt (1,3 mnok).

Følgende områder ble lavere enn budsjettet: rammetilskudd (1 mnok)

Oppsummering HA 1 – HA 9: Overnevnte viser at kun er virksomhetsområdene Ha 3 NAV som har et positivt netto resultat. Øvrige virksomhetsområder går med underskudd. Alle virksomhetsområdene har avvik i forhold til budsjett og avvikene er kommentert over.

Områdene HA 8 og HA 9 viser størst avvik, men avviket er større på inntektssiden enn på utgiftssiden. De påvirkes i størst grad av innbyggertall, avkastning og rentenivå. På kort sikt har vi minimal påvirkningskraft på disse områdene.

5.3 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet ble avsluttet i balanse. Nedenfor vil status og eventuelle vesentlige avvik på prosjektene kommenteres. Det vises her til detaljert investeringsregnskap og «Økonomisk oversikt investering» i årsregnskapet for 2019.

Kommentarer til prosjektene:

1005 Næringsutviklingstiltak. I 2019 ble det gitt ut ett næringslån på 1,3 mnok finansiert med ubundet kapitalfond. Det ble også gitt 3 mnok i aksjekapital til Gildeskål Invest AS og 2 mnok til Sjøfossen næringsutvikling AS. Gildeskål kommune kjøpte også opp alle aksjene i Sjøfossen næringsutvikling av Beiarn kommune og Gildeskål sparebank for tilsammen 7,5 mnok. Alle tiltakene er gjort i tråd med budsjett.

2015, 2016 Opprusting utearealer Inndyr skole og Sørarnøy. Det ble bevilget 0,2 mnok til prosjektet finansiert med ubundet kapitalfond for å ferdigstille prosjektene som startet i 2013. Prosjektene er nå ferdig.

3008 Velferdsteknologi. Det var budsjettet med 1,5 mnok til utvikling av velferdsteknologi finansiert med ubundet kapitalfond. I 2019 ble det brukt 0,6 mnok. Det har vært aktivitet i prosjektet utover hele året. Først ut var innføring av ny Legemodul i Geric. Installasjon og opplæring i denne ble gjort i mars.

Opplæring og igangsetting av Mobil pleie for hjemmetjenestene ble gjennomført i mai. Det ble også i mai gjennomført opplæring i ny tiltaksplan for resten av tjenestene i pleie. Etter opplæringen startet arbeidet med å oppdatere tiltaksplanene til alle pasientene, og etter sommeren var ny tiltaksplan tatt i bruk i alle tjenestene.

Ved å innføre mobil pleie i hjemmetjenestene har vi nå samlet all kommunikasjon rundt pasienten i fagsystemet. De ansatte har oppdatert oversikt over alle dagens oppdrag, både sine egne og til kollega. Leder har mulighet til å holde oversikt og planlegge dagene. Vi har her mulighet til å legge inn pasientens avtaler, og alle ansatte har med seg tiltaksplan og informasjon ut til pasienten, noe som legger til rette for best mulig kvalitet.

Installasjon av e-rom ble utført i mai, klargjøring til drift, opplæring og innføring planlegges utført første kvartal 2020.

Gildeskål tok initiativ til utarbeidelse av anbud for velferdsteknologi, deriblant digitale trygghetsalarmer, og inviterte flere andre kommuner til å delta på anbudet. Meløy og Hamarøy takket ja til invitasjon. Det har vært arbeidet med anbudet utover 2019, men det var dessverre utfordringer som gjorde at tildeling ikke var mulig. Ny anbudsrunde ble gjennomført, og tildeling ble gjort i januar 2020.

4001 Tilrettelegging boligtomter og næringsareal. Det var budsjettet med 14 mnok i tilrettelegging av boligtomter og næringsareal, finansiert med 5 mnok i salg, 3 mnok i ubundet kapitalfond og 6 mnok i lån. Det ble engasjert megler i Bodø for å legge ut Solvikhaugen for slag i 2019. Det var noen interessenter, men det kom ingen konkrete henvendelser. Det ble heller ikke kjøpt eller opparbeidet arealer til næringsetablering i 2019.

4009 Salg av boliger og tomter. Forstranda skole og Sjømyra 10 og 12 ble solgt i 2019. Jfr budsjett ble salgsinntektene fratrukket salgsomkostninger avsatt ubundet kapitalfond. Det ble også solgt tomt i Sundsfjord for 1 mnok og en rekke små tomter for tilsammen 0,45 mnok. Inntektene fra tomtesalgene er ikke budsjettet. De er brukt til å redusere fondsbruk på øvrige prosjekter.

4027 Kai Sørarnøy. Det var budsjettet med 0,25 mnok til prosjektet, finansiert med ubundet kapitalfond. I 2019 ble det brukt kr 50 000 til et skisseprosjekt for ny kaiplassering ved Buskjæret. Denne rapporten var ferdig i slutten av desember. Prosjektet videreføres i 2020.

4028 Lagerhall. Det var budsjettet med 3,3 mnok til prosjektet, finansiert med 1 mnok i ubundet kapitalfond og 2,3 i lån. Prosjektet er ferdig i august og bygget er tatt i bruk. Prosjektet fikk et lite overforbruk på kr 70 000 som ikke er finansiert. Det ble innkjøpt en del inventar arbeidsbenker, kontormøbler etc. Dette er hovedårsaken til overforbruket.

4035 Sørfugløy havn. Jfr. kst sak 10/19 kjøpte kommunen Sørfugløy havn for 0,2 mnok finansiert med ubundet kapitalfond.

4036 Storvik havn. Jfr kst sak 72/19 kjøpte kommunen Storvik havn for 0,35 mnok finansiert med ubundet kapitalfond.

4045,4046, 4049 Firemannsboliger og tomteopparbeidelse i Solvika og Breihaugen. Arbeidet med boligene er avsluttet og boligene er utleid. Det ble brukt 4,2 mnok i 2019 finansiert med lån.

4051 Industriarealer. Det var budsjettet med 5 mnok i kjøp av industriarealer, finansiert med disposisjonsfond. Midlene ble ikke brukt i 2019.

4071 Elbillader. Det ble budsjettet med 1 mnok til prosjektet, finansiert med ubundet kapitalfond. Prosjektet ble igangsatt på slutten av året. Utgiftene vil komme i 2020. Ubrukte midler må derfor overføres til 2020.

4704 Ombygging Inndyr skole. Det var budsjettet med 1 mnok til prosjektet, finansiert med lån. Det ble i løpet av 2019 brukt 0,73 mnok til ombygging og lydisolering av kontorer og ombygging klasserom. Prosjektet er avsluttet.

4705 Renovering tekniske anlegg GIBOS. Det var budsjettet med 3 mnok til prosjektet, finansiert med lån. Det ble brukt ca 2 mnok. Arbeid som er utført iht teknisk anlegg på Gibos er prosjektering og utarbeidelse av konkurransegrunnlag. Anbudskonkurranse og avtale om nytt SD-anlegg ferdig januar 2019. Videre arbeid med vurdering, tilbudsforespørsel, og avtaleinngåelse for oppgradering av teknisk anlegg ble avklart i desember. Ubrukte midler foreslås overført til 2020.

4800-4816 Omsorgsboliger. Det var budsjettet med 29,7 mnok til prosjektet, finansiert med 10,2 i refusjon fra Husbanken og 19,5 i lån. Det ble brukt 18,6 mnok i 2019 i takt med framgangen i

prosjektet. Prosjektet pågår fortsatt og vil avsluttes i 2020. Ubrukte midler foreslås overføres til 2020.

4900 Stedsutvikling. Det var budsjettet med 0,96 mnok til prosjektet finansiert med ubundet kapitalfond. Prosjektet ble igangsatt i 2018 og slutført høsten 2019, og oppsummeres i rådmannens saksframlegg til kommunestyret i mars 2020. Ekstern prosjektleder har hatt hovedansvaret, men det er også brukt betydelige interne ressurser til prosjektstøtte. Samspillet mellom ekstern og intern prosjektledelse har vært fungert utmerket og har vært avgjørende for en god gjennomføring av prosjektet samt at det har tilført vår organisasjon viktig erfaring og kompetanse. Prosjektet resulterte i en rapport som er å finne på <https://www.gildeskalmodellen.no/>. Det ble et overforbruk på 0,19 mnok i 2019.

5006, 5007, 5011, 5012, 5013, 5015, 5017 - Attraksjoner og opplevelser. Prosjektet har pågått siden 2015 og for 2019 var det 1 mnok igjen til prosjektet finansiert med ubundet kapitalfond. Det ble brukt 0,49 i 2019. Ubrukte midler foreslås overføres til 2020.

Kommentar til prosjektene:

- På Elias Blix-tunet er det lagt nytt torvtak og huset vil være klart for bruk i 2020. Det er lagt ned betydelig dugnadsinnsats, og Våg grunneierlag har slutført første del av turveien
- Arbeidet med infotavler om utvalgte kulturminner i kommunen har tatt lengre tid enn beregnet. Fordi det ikke ble mulig å få tavlene klare til sommersesongen 2019, ble arbeidet nedprioritert, men er alle tekster klare og det gjenstår kun noen få grunneieravtaler før tavlene kan settes i produksjon og utplasseres.
- Miljødirektoratet har krevd at besøksstrategien for Láhko som bygger på forvaltningsplanen, må være ferdig før vi får gå videre med arbeidet med innfallsporner og annen info. Arbeidet med ny forvaltningsplan er igangsatt av nasjonalparkstyret, men det er usikkert hvor lang tid arbeidet vil ta og om vi kan ta opp igjen arbeidet med informasjonstiltak i 2020.
- Turkort for utvalgte turer er ferdigstilt i h.t. avtale med din kontortjeneste og utplassert på 10 sentrale steder i kommunen.
- Kystriksveien har så langt vært en viktig ressurs for reiseliv i Gildeskål, og aktiv deltakelse i styret for Foreningen Kystriksveien har vært prioritert. Dette bør imidlertid vurderes på nytt i 2020.
- Infotavlene for turister er oppdatert og nye tavler satt opp.
- Nordlandsmuseet har utsatt restaurering av kanonene på Nordarnøy til 2020. Det blir ha en større befaring og tilstandsvurdering i april for å få nytt kostnadsoverslag og vurdere metode og framdrift i prosjektet.

5018 Utvikling av Gildeskål kirkested. Det ble budsjettet med 0,7 mnok til forprosjekt og rekruttering av prosjektleder finansiert med disposisjonsfond og refusjon fra fylkeskommune. Det ble brukt 0,3 mnok da det ikke ble rekruttert ny prosjektleder før i 2020.

Kommentar til prosjektet: Forprosjektet for utviklinga av Gildeskål kirkested som fyrtårn for reiselivet ble avsluttet i april 2019 og behandlet i kommunestyret i juni. Vedtaket er i første omgang fulgt opp med rekruttering av prosjektleder (gjort i 2020) for hovedprosjektet samt at innspill fra forprosjektet er vurdert i arbeidet med ny reguleringsplan for kirkestedet. Planen skal fram til første gangs behandling i planutvalget. Når planen er vedtatt, igangsettes arbeidet med prosjektering av ny adkomst, parkering og servicebygg.

5900 Bil frivilligsentral. Det ble budsjettet med 0,4 mnok til kjøp av bil finansiert med ubundet kapitalfond for å kjøpe bil til frivilligsentralen. Det ble ikke gjort i 2019. Ubrukte midler foreslås overført til 2020.

6009 Lastebil. Det ble kjøpt ny lastebil i 2018. Det ble da sagt at den skulle delfinansieres ved salg av gammel lastebil. Lastebilen ble solgt i 2019 for 0,315 mnok.

6021 Tøa vannverk. Det ble budsjettert med 0,5 mnok til prosjektet, finansiert med lån. Prosjektet ble ikke igangsatt i 2019. Forprosjekt Tøa ble startet opp på høsten. Planene med å se på mulighetene for å hente vann fra Storvikvannet er avsluttet på grunn av kostnadene og eierforhold til vannet. Vi har derfor innledet en utredning mot Skaugvoll vannverk for å få levert vann til Tøa fra Skaugvollhalvøya. Det utredes samtidig en mulig kommunal overtagelse av vannverket. Ubrukte midler foreslås overført til 2021.

6023 Kryssing av fylkesvei 838/utskifting av rør. Det ble bevilget 1,2 mnok til prosjektet, finansiert med lån. Det ble brukt 1,1 mnok da vi også mottok refusjon fra fylket. Prosjektet er ferdig.

6036 Veilys. Det var budsjettert med 1 mnok til prosjektet, finansiert med ubundet kapitalfond. Det ble brukt 1,1 mnok til prosjektet. Prosjektet ble ikke finansiert da det ikke var nødvendig får å få balanse i regnskapet.

Det er satt opp flere skap med målere på eksisterende anlegg for å slippe stipulert strømforbruk. Det byttes påler, byttes fra blanktråd til EX-strekk, byttes fra HQL-lamper til LED.

6037 Veilys Skålsvik-Ertenvåg. Det var i utgangspunktet budsjettert med midler til prosjektet først i 2020, men noe av arbeidet ble igangsatt sent i 2019. Det ble derfor ført 0,13 på prosjektet i 2019. Vår søknad fra 2018 om trafikk sikkerhetsmidler for bygging av gatelys på Nygårdsjøen ble avslått for 2019. Søknaden ble opprettholdt for 2020 og ble innvilget på høsten. Etter en anbudsrunde på reising av stolper ble arbeidet igangsatt i desember. Dette arbeidet videreføres 2020 og avsluttes til høsten.

6907 Spylevogn og steamer. Det var budsjettert med 1,1 mnok til kjøp av spylevogn og steamer finansiert med lån. Det ble brukt 0,5 mnok og er ferdig. Det ble det kjøpt inn en kombinert spylevogn og steamer.

6908 Brøytestikkemaskin. Det var budsjettert med 0,5 mnok til maskinen, finansiert med ubundet kapitalfond. Det ble ikke kjøpt brøytestikkemaskin i 2019. Ubrukte midler foreslås overført til 2020. Det undersøkes også om det er mer hensiktsmessig å leie inn denne tjenesten.

6909 Aggregat og UV-anlegg Stjernåga. Det var budsjettert med 0,6 mnok til prosjektet, finansiert med lån. Prosjektet ble ikke gjennomført i 2019. Anbudsunderlag ble klart i 2019 og anskaffelsen skal gjøres våren 2020. Ubrukte midler foreslås overført til 2020.

6910 Utvidelse av vannreservoar Kjøpstad. Det ble budsjettert med 0,5 mnok til prosjektet, finansiert med lån. Prosjektet ble ikke gjennomført i 2019. Tidlig høst ble det klargjort for utbedringer/utvidelser av Kjøpstad vannverk. Skogen rundt ble ryddet bort og reservoaret ble slamsugd. Planen var å støpe opp demningen for å øke volumet i reservoaret. Det viste seg at det var lekkasje fra bunnen av demningen og arbeidene ble stoppet. Det letes nå etter en løsning på problemet. Ubrukte midler foreslås overført til 2021.

6911 Tetting demning Lauvvatnet. Det var budsjettert med 0,15 mnok til prosjektet, finansiert med lån. Prosjektet ble ikke gjennomført i 2019. Leverandør hadde ikke kapasitet til å utføre dette oppdraget i 2019. Ubrukte midler foreslås overført til 2021.

6912 Skilting. Det ble budsjettert med 0,1 mnok til skilting av veier i kommunen, finansiert med ubundet kapitalfond. Det ble brukt ca 90 000 i 2019. Prosjektet fortsetter i 2020 med samme bevilgning.

7008 Egenkapitaltilskudd: Som medlem i KLP er kommunen også eier i selskapet. Som følge av at forpliktelser øker, må også egenkapitalen styrkes. Eierne får da krav om innbetaling av egenkapitaltilskudd (ikke tilsvarende i Statens pensjonskasse – her er staten garantist for forpliktelsene). I 2019 var beløpet 0,79. Det var budsjettert med 0,9 mnok fra ubundet kapitalfond. Det ble kun finansiert med 0,3 mnok da det ikke var nødvendig med ytterligere finansiering for å få regnskapet i balanse.

7009 Ny telefonsentral og mobiltelefoner. Det ble budsjettert med 0,25 mnok til prosjektet finansiert av ubundet kapitalfond. Prosjektet startet i 2019 og det ble lagt til rette for overgang til ny sentral. Prosjektet har imidlertid ikke fått nok prioritet av kapasitetshensyn, derfor ble de nye telefoner kjøpt like etter årsskifte. Ubrukte midler foreslås derfor overført til 2020.

8000 Brannsikring kirker. Det ble budsjettert med 0,1 mnok til prosjektet finansiert med ubundet kapitalfond. Midlene ble overført kirken for gjennomføring av prosjekt.

Formidlingslån: Det ble gitt ut startlån for 4,5 mnok i 2019 og det ble utbetalt 1 mnok i avdrag på Husbanklånene. Det ble innbetalt 1,6 mnok i avdrag på Startlånene. Det ble avsatt 0,6 mnok til avdragsfond Husbanken slik at mottatte avdrag på utlån skal tilsvare betalte avdrag og avsetning for senere betaling på Husbanklånene. Budsjettet er ikke regulert for avdrag på husbank og Startlånene, det framkommer derfor som et avvik i budsjettet.

Overføring fra drift og avsetning til ubundet kapitalfond. I henhold til handlingsregelen fra *Reglement for finansforvaltning* kapittel 4.1 skal 1/3 del av avkastningen på finansielle instrument overføres til ubundet investeringsfond. Resterende 2/3 deler skal avsettes til disposisjonsfondet. Det var budsjettert med at 4,2 mnok skulle overføres til investeringsregnskapet og avsettes på ubundet kapitalfond. Avkastningen ble imidlertid 26,9 mnok. Det ble derfor overført og avsatt 8,98 mnok i 2019.

6 Oppsummering av analysen

Gjennomgangen av regnskapet sammenlignet med budsjett viser at det er avvik både på inntekts og utgiftssiden. Det er i hovedsak lønnsutgiftene som utgjør den største delen av regnskapet, det er også der det største avviket framkommer. Gildeskål kommune har en desentralisert struktur og utgiftene øker hvert år som følge av lønns og prisvekst. Driftsinntektene, fratrukket stor utbetaling fra havbruksfondet, synes ikke å ha samme trend.

Analysen viser at kommunen fortsatt er avhengig av betydelige finansinntekter hvert år for å ha en resultatgrad innenfor anbefalt nivå og for å ikke tære for mye på oppsparte midler.

Disposisjonsfondet er i løpet av 2019 redusert med 5 mnok og har nå en saldo på 30 mnok, dette til tross for at avkastningen ble lagt over budsjett.

Kommunens aktivitet er langsiktig med forutsigbare tjenester overfor innbyggerne. Derfor må også finansieringen av virksomheten og tjenesteytingen bestå av langsiktige og forutsigbare inntekter.

Kommunens finansinntekter styres i størst grad av makroøkonomiske forhold, noe som gjør at vi ikke med sikkerhet kan si hva utfallet i løpet av året blir. Dette er en type risiko som en kommune ikke kan leve med over tid. Det er derfor viktig at finansinntektene ikke brukes til å dekke faste driftsutgifter, men til å bygge opp fond. I 2019 var avkastningen på finansielle instrument 26,9 mnok. Det gjorde at kommunen fikk fulgt handlingsregelen fra *Reglement for finansforvaltning* kapittel 4.1 om å overføre

1/3 del av avkastning til ubundet investeringsfond. I følge regelen skal 2/3 deler av avkastningen avsettes til disposisjonsfondet. I 2019 kunne ikke 2/3 deler avsettes grunnet strykningsreglene. Det ble allikevel avsatt 10,2 mnok, det betyr at 7,75 måtte strykes.

Kommunens utfordring ligger fortsatt i at de løpende driftsutgiftene ikke dekkes av de løpende driftsinntektene (brutto driftsresultat). Dette kan løses med å øke driftsinntektene, men samtidig må driftsutgiftene reduseres betydelig. Dette er langsiktig arbeid fordi det handler om å skape nye arbeidsplasser og øke antall innbyggere, samtidig som kommunen må tilpasse driftsutgiftene til den virkeligheten som kommunen er i.

7. Likestilling

Kommunen har en stor andel av de ansatte innen de store virksomhetene oppvekst og kultur og pleie og omsorg. Fordeling av fast ansatte på kjønn og deltid/ heltid vises i tabellen nedenfor:

Ansatte*)	2019					2018				
	Ant. deltid	%	Ant. heltid	%	Alle	Ant. deltid	%	Ant. heltid	%	Alle
Kvinner	81	39,3	125	60,7	206	86	40,9	124	59,1	210
Menn	18	29,0	44	71,0	62	19	31,1	42	68,9	61
Totalt	99	36,9	169	63,1	268	105	38,7	166	61,3	271

Tabell 15 Heltid, deltid og kjønn

Som det fremgår av tabellen over er de fleste av de ansatte i kommunen kvinner.

I personalpolitisk handlingsplan med lønnspolitiske føringer står det at kommunen ved utlysning av stillinger skal tilby arbeidstakere i deltidsstillinger økt stilling der det er mulig. Disse punktene er en viktig del av likestillingsarbeidet i Gildeskål kommune og har stått i fokus ved utlysninger av ledige stillinger også i 2019.

Rådmannens øverste ledergruppe bestod ved slutten av 2019 av fem ledere inklusiv rådmannen. Det er tre kvinner og to menn.

8. Personal og organisasjon

I Gildeskål kommune har vi pr. 31.12.19 totalt 223,2 faste årsverk inkl. de som pr dato er midlertidig vakante. Disse fordeler seg som følger på de ulike virksomhetene:

Virksomhetsområder	Ant. faste årsverk 2019	% andel 2019	Ant. faste årsverk 2018	% andel 2018
Strategisk ledelse, Økonomi og administrasjon*	16,3	7,3	16,0	7,1
Familie, oppvekst og kultur	90,4	40,5	93,5	41,6
Helse og omsorg	97,3	43,6	97,3	43,3
Teknisk	19,2	8,6	17,9	8,0
Totalt	223,2	100	224,7	100

Tabell 16 Årsverk

* Rådmann, økonomiavdeling og sentraladministrasjon (plan /utvikling, personal/lønn, IT, servicekontor/arkiv og prosjektstøtte, nav,).

**Det har vært omorganisering mellom økonomi og administrasjon (tidligere fellesadministrasjon), familie, oppvekst og kultur og helse og omsorg (tidligere pleie og omsorg)

9. Sykefravær

Sykefraværstatistikken for 2019 viser følgende:

Fraværstatistikk 01.01. – 31.12.2019 Gildeskål kommune (tall i %)							
Avdeling	E. meld fravær 1-24 dg	Syke-meld 1-16 dg	Syke-meld 17-39 dg	Sykemeld < 40 dg	Totalt fravær 2019	<i>Totalt fravær 2018</i>	Endr. % 2018-2019
Familie, oppvekst og kultur	1,1	1,1	1,3	7,4	10,8	13,0	-16,9
Helse og omsorg	1,1	1,1	1,3	6,1	9,7	9,5	+2,1
Teknisk	0,5	0,6	0,9	3,1	5,1	5,6	-8,9
Rådmannens stab inkl. Nav/ Økonomi og adm.	0,7	0,4	0,4	3,8	5,3	2,9	+82,3
Totalt fravær 2019	1,0	1,0	1,2	6,3	9,5	-	-
Totalt fravær 2018	1,6	0,7	1,2	7,0	-	10,5	-
Endr. % 2018-2019	- 37,5	+42,9	0,0	-10,0	-	-	-9,5

Tabell 17 Sykefravær

Ev. avvik ved summering tall sideveis skyldes avrundinger til nærmeste desimal innenfor enkelt- kategorier.

Totalt sett viser sykefraværet i kommunen en nedgang fra 10,5 % i 2018 til 9,5 % i 2019. Det betyr at det i en gruppe med ansatte på ti personer er det omtrent 1 ansatt borte hver dag. Dette gir en merbelastning på de som er igjen på jobb og som gjør en stor innsats for at Gildeskål kommune skal kunne yte en god tjeneste til innbyggerne. Det er da viktig at lederne ser sine ansatte og kan være en god motivator og inspirasjon for sine ansatte på sine enheter.

Det er avdelingene Helse og omsorg og Familie, oppvekst og kultur som i 2019 har for høyt sykefravær.

Helse og omsorg har i 2019 et sykefravær på 9,7 %. Dette er en oppgang på 2,1 % sammenlignet med 2018. Virksomheten har over flere år slitt med et høyt langtidsfravær. I 2018 var det en nedgang på langtidsfraværet i forhold til 2017 fra 7,5 til 5,4 % mens det i 2019 har økt til 6,1 %.

Omsorgssektoren har historisk sett, både lokalt og nasjonalt, vært et område med høyt sykefravær. I omsorgssektoren finner en flere typisk kvinneyrker og der tilsetning i deltidsstillinger er svært vanlig. I Gildeskål kommune har arbeidsgiver og de tillitsvalgte i 2019 arbeidet for å få flere opp mot heltidsstillinger gjennom økning av deltidsstillinger. I tillegg har en hatt fokus på ergonomi og godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Gjennom holdningsendring og økt bevisstgjøring av egen rolle og helse håper arbeidsgiver at en skal se en nedgang i sykefraværet fremover.

Familie, oppvekst og kultur har redusert sykefraværet fra 13 % i 2018 til 10,3 % i 2019. Det er en nedgang på 16,9 %. Det er i hovedsak langtidsfraværet som er redusert fra 9,7 i 2018 til 7,4 % i 2019.

Innen Familie oppvekst og kultur er det fremdeles i barnehager at fraværet er størst. I tillegg har virksomheten i 2019 hatt stort langtidsfravær i noen av de små enhetene, som igjen gir høye utslag i sykefraværsprosenten

Arbeidsgiver har gjennom opprettelse av nytt verktøy (tilretteleggingsgruppa) satt fokus på muligheter og arbeidet med å få ansatte tilbake i arbeidsrelatert aktivitet. Arbeidsgiver har kontinuerlig fokus på jobbnærvær og arbeidet med å få ned sykefraværet. Temaet er fast punkt i kommunens ulike ledergrupper, møter i AMU og HTV og det gis jevnlig informasjon direkte til alle ansatte, ikke bare til de sykemeldte. Det blir og lagt vekt på å iverksette rutinene knyttet til oppfølging av sykemeldte så snart som mulig, og det å være i forkant. Videre arbeides det med bevisstgjøring av den ansattes rolle og ansvar i forhold til egen fysisk og psykisk helse.

10. Etisk standard

Gildeskål kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i sin virksomhet. Både folkevalgte og ansatte har ansvar for å etterleve dette og plikter lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglement som gjelder for kommunens virksomhet. Kommunen har utarbeidet egne etiske retningslinjer.

Kommunen har i løpet av 2019 ikke avdekket forhold som er brudd på etiske retningslinjer.

Gildeskål, 31. mars 2020

Helge D. Akerhaugen

Rådmann